

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

Зозуляк О. І.

МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК
для вивчення навчальної дисципліни
Методологія приватного права
третього освітньо-наукового рівня вищої освіти
освітньо-наукової програми «Право»
спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право»

Івано-Франківськ, 2022

Схвалено на засіданні кафедри цивільного права Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (протокол № 7 від 28 грудня 2022 року).

Рецензенти:

А.В. Зеліско – докторка юридичних наук, професорка, професорка кафедри цивільного права Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

І.І. Банасевич – кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри цивільного права Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Зозуляк О. І. *Методологія приватного права: методичний посібник для вивчення навчальної дисципліни третього освітньо-наукового рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право»*. Івано-Франківськ, 2022. 18 с.

Навчальна дисципліна покликана сприяти засвоєнню здобувачами комплексу знань щодо доктринальних концепцій провідних цивілістичних наукових шкіл України в аспекті становлення та видозміни методології приватного права, вирішення проблемних питань у сфері тлумачення права.

Важливим напрямом розвитку приватного права, що актуалізує вивчення навчальної дисципліни «Методологія приватного права».

Здобувачі, які проводять наукове дослідження у сфері приватного права, присвячене загальним положенням про цивільне правовідношення, повинні, насамперед, бути глибоко обізнані з напрямками та результатами наукових досліджень відповідних теоретичних та методологічних проблем приватного права, формування його понятійного апарату, наукових категорій, якими оперує сучасна цивілістична наука.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
РОЗДІЛ 2. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ.....	7
РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	13
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	18

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні та методологічні підходи до розуміння методології приватного права

Тема 1. Загальнотеоретичні напрямки у дослідженні методології приватного права у структурі галузевої методології права

Поняття та особливості методології приватного права як різновиду галузевої методології права. Характеристика специфіки суб'єктивних цивільних прав та інтересів та їх співвідношення з публічними правами та інтересами як основа формування методології приватного права.

Концепції розуміння методології права. Юридичний раціоналізм та його характеристика. Юриспруденція інтересів: представники та основні ідеї. Розмежування верховенства права, закону й справедливості. Інструменти зважування цінностей і балансу інтересів.

Тлумачення приватного (цивільного) права в умовах євроінтеграції. Європейське вчення про методологію права. Запозичення іноземних правових конструкцій.

Альтернативні концепції юридичної методології приватного права. Методологія англійського права (джерела права англійського права, зокрема звичаєве право і право справедливості, тлумачення законодавства, прецеденти), соціологічна школа права та юридичний реалізм, методологія порівняльного права).

Тема 2. Поняття та особливості методології : доктринальні підходи

Еволюція методології приватного права. Методи приватного права Стародавнього Риму, розвиток юридичної методології в країнах європейського права.

Поняття та ознаки методології приватного права. Рівні юридичної методології.

Методологія пізнання юридичних методів. Методологія застосування норм права. Методологія юридичної науки.

Тема 3. Класифікація методів приватного права

Пізнання юридичних методів. Види методів приватного права.

Юридична рівність сторін. Автономія волі. Диспозитивність. Особливий спосіб вирішення спорів між учасниками цивільних правовідносин. Майнова

відповідальність сторін.

Змістовий модуль 2. Методологія окремих сфер приватного права

Тема 4. Методологія джерел приватного права

Структура системи джерел права, вплив джерел європейського права на структуру системи джерел права. Види приватноправових норм, правова кваліфікація на підставі нормативних правил і зважування принципів.

Конституція як основне джерело приватного права. Методологічне дослідження конституційних засад регламентації приватноправових відносин. Рішення Конституційного суду України в системі джерел приватного права. Правові висновки ВС у системі джерел приватного права.

Методологічне дослідження Цивільного Кодексу України як джерела приватного права. Акти цивільного законодавства. Локальні корпоративні акти. Договори.

Поняття, значення, місце судового права в системі права, квазіпрецедент і прецедентна норма. Теорія прецедентної норми. Зв'язаність судового права законом. Межі судового розвитку права. Розвиток права в межах закону і всупереч закону. Телеологічне обмеження, розширення і перетворення, сумісне директивам ЄС тлумачення і розвиток права, інструменти судового права щодо забезпечення єдності судової практики розвитку/“добудови” права.

Тема 5. Методологія системи приватного права

Основи юридичної методології приватного права як пізнання приватного права. Елементи системи приватного права.

Норми права і види застосування приватного права.

Аргументація рішень суду з вирішення приватноправових спорів. Тлумачення приватного права.

Запозичення іноземних правових конструкцій.

Європейське вчення про методологію приватного права. Юридична техніка вирішення цивільно-правового спору.

Методологія науки приватного права.

Тема 6. Методологія тлумачення і застосування норм приватного права і правових актів

Теорії тлумачення приватного права (суб'єктивна, об'єктивна та

об'єктивно-суб'єктивна).

Методи тлумачення права (граматичне, системне, еволюційне, телеологічне).

Методи тлумачення правочинів (граматичне, системне, еволюційне, телеологічне).

Тема 7. Методологія основних сфер приватного права

Загальні положення про поняття, елементи та структуру методології науки приватного права.

Методологія дослідження речових та зобов'язальних правовідносин.

Методологія дослідження права інтелектуальної власності.

Методологія дослідження корпоративних правовідносин.

Методологія дослідження спадкових правовідносин.

РОЗДІЛ 2. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття № 1 (4 год.),

Тема № 1

**Теоретико-правова характеристика методології приватного права в
структурі галузевої методології права.**

Питання для обговорення:

1. Поняття та особливості методології приватного права як різновиду галузевої методології права.
2. Характеристика специфіки суб'єктивних цивільних прав та інтересів та їх співвідношення з публічними правами та інтересами як основа формування методології приватного права.
3. Концепції розуміння методології права:
 - а) юридичний раціоналізм;
 - б) юриспруденція інтересів.
4. Тлумачення приватного (цивільного) права в умовах євроінтеграції.
5. Альтернативні концепції юридичної методології приватного права.

Питання та завдання для контролю та самоконтролю:

1. Які основні загальнотеоретичні підходи щодо розуміння сутності методології права?
2. Які українські вчені досліджували проблематику методології права?
3. Проаналізуйте роль дослідження інтересів ум праві з позицій методології права.
4. Які основні концепції щодо розуміння методології права.
5. Проаналізуйте сучасні дослідження у сфері юридичного раціоналізму.
6. Проаналізуйте сучасні дослідження у сфері юриспруденції інтересів.
7. Напрямки тлумачення приватного права.

Рекомендована література:

1. Аномалії в цивільному праві України: Навч.-практ. посібник/Відп. ред. Р.А. Майданик. Київ: Юстиніан, 2007.

2. Харитонов Є. О., Харитонova О. І. Приватне право як концепт. Том III. Концепт приватного права і рекодифікації цивільного законодавства в Україні: рефлексії фронтиру : монографія. Одеса : Фенікс, 2019. 752 с.
3. Самсін І. Раціональне праворозуміння і правозастосування як фундаментальні умови правосуддя. Публічне право. 2011. № 3. С. 239-244.
4. Євграфова Є. Доктринальне тлумачення норм права (законів): природа і здійснення. Вісник Академії правових наук України. 2010. № 2. С. 40-51.
5. Власов Ю.Л. Проблеми тлумачення норм права : монографія. Київ : Ін-т держави і права ім.. В.М. Корецького НАН України, 2001. 180 с.
6. Калюжний Р.А., Шаненко Л.О. Юриспруденція : від витоків до сучасності. Юридичний вісник. 2016. № 3 (40). С. 32-39.
7. Фундаментальні проблеми юриспруденції: зб. наук. праць ; упоряд. : М.В. Савчин, М.В. Менджул. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2016. 260 с.
8. Борисова В. І. Принципи цивільного права. Право України. 2017. № 7. С. 67-75.
9. Майданик Р. А. Вчення про методологію приватного (цивільного) права України. Загальні положення. Право України. 2019. С. 58-71.
10. Цивільне право (загальна частина). Курс лекцій за заг. ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків, Екус. 2021. 448 с.
11. Крат В. І. FESTINA LENTE: збірка вибраних статей, публікацій, виступів. Харків, Екус. 2022. 1336 с.
12. Антошкіна В. Способи тлумачення права та їх роль у правозастосовній практиці. Держава і право. 2020. № 5. С. 181-186.
13. Добросовісність: доктрина & судова практика : збірка статей. за заг. ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків, Екус. 2021. 358 с.
14. Захист права власності. Правові позиції Верховного Суду: коментарі науковців. Печений О. П., Спасибо-Фатєєва І. В. Харків, Екус. 2020. 496 с.

15. Харитонов Є.О., Харитонova О.І. DCFR як принципи та цінності європейського приватного права. Часопис цивілістики. 2022. Випуск 45. С. 5-11.

Семінарське заняття № 2 (2 год.)

Загальнотеоретичні положення про методологію приватного права

Питання для обговорення:

1. Еволюція методології приватного права.
2. Поняття та ознаки методології приватного права.
3. Рівні юридичної методології.
 - а) методологія пізнання юридичних методів;
 - б) методологія застосування норм права;
 - в) методологія юридичної науки.
4. Система методів приватного права.

Питання та завдання для контролю та самоконтролю:

1. Проаналізуйте основні етапи еволюції методології приватного права.
2. Які основні рівні методології права?
3. Проаналізуйте сучасні дослідження методів приватного права.

Рекомендована література:

1. Аномалії в цивільному праві України: Навч.-практ. посібник/Відп. ред. Р.А. Майданик. Київ: Юстиніан, 2007.
2. Харитонов Є. О., Харитонova О. І. Приватне право як концепт. Том III. Концепт приватного права і рекодифікації цивільного законодавства в Україні: рефлексії фронтиру : монографія. Одеса : Фенікс, 2019. 752 с.
3. Борисова В. І. Принципи цивільного права. Право України. 2017. № 7. С. 67-75.
4. Кельман М. Методологія сучасного правознавства : становлення та основні напрямки розвитку. Психологія і суспільство. 2015. №. 4. С. 33-46.
5. Майданик Р. А. Вчення про методологію приватного (цивільного) права України. Загальні положення. Право

- України. 2019. С. 58-71.
6. Цивільне право (загальна частина). Курс лекцій за заг. ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків, Екус. 2021. 448 с.
 7. Крат В. І. FESTINA LENTE: збірка вибраних статей, публікацій, виступів. Харків, Екус. 2022. 1336 с.
 8. Добросовісність: доктрина & судова практика : збірка статей. за заг. ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків, Екус. 2021. 358 с.
 9. Харитонов Є.О., Харитонova О.І. DCFR як принципи та цінності європейського приватного права. Часопис цивілістики. 2022. Випуск 45. С. 5-11.
 10. Цивільне законодавство України (основні категорії, принципи та концепти) : монографія/ авт. кол. ; за заг.ред. Є. О. Харитонova. Одеса : Фенікс, 2012. 344 с.
 11. Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law. Draft Common Frame of reference (DCFR). Full Edition. Prepared by the Study Group on a European Civil Code and the Research Group on EC Private Law (Acquis Group) / ed. by Christian von Bar and Eric Clive. Vol. I–VI. Munich, 2009.

Семінарське заняття № 3 (2 год.)

Тема 5. Система методології приватного права

Питання для обговорення:

1. Основи юридичної методології приватного права як пізнання приватного права.
2. Елементи системи приватного права:
 - норми права і види застосування приватного права;
 - аргументація рішень суду з вирішення приватноправових спорів;
 - тлумачення приватного права;
 - запозичення іноземних правових конструкцій;
 - європейське вчення про методологію приватного права;
 - юридична техніка вирішення цивільно-правового спору;
 - методологія науки приватного права.

Питання та завдання для контролю та самоконтролю:

4. Проаналізуйте основні елементи системи приватного права.

5. Які основні норми права і види застосування приватного права Вам відомі?
6. Проаналізуйте сучасні дослідження юридичної техніки вирішення цивільно-правового спору.

Рекомендована література:

1. Аномалії в цивільному праві України: навч.-практ. посібник/Відп. ред. Р.А. Майданик. Київ: Юстиніан, 2007.
2. Харитонов Є. О., Харитонova О. І. Приватне право як концепт. Том III. Концепт приватного права і рекодифікації цивільного законодавства в Україні: рефлексії фронтиру : монографія. Одеса : Фенікс, 2019. 752 с.
3. Борисова В. І. Принципи цивільного права. Право України. 2017. № 7. С. 67-75.
4. Кельман М. Методологія сучасного правознавства : становлення та основні напрямки розвитку. Психологія і суспільство. 2015. №. 4. С. 33-46.
5. Майданик Р. А. Вчення про методологію приватного (цивільного) права України. Загальні положення. Право
6. за заг. ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків, Екус. 2021. 448 с.
7. Крат В. І. FESTINA LENTE: збірка вибраних статей, публікацій, виступів. Харків, Екус. 2022. 1336 с.
8. Добросовісність: доктрина & судова практика : збірка статей. за заг. ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків, Екус. 2021. 358 с.
9. Харитонов Є.О., Харитонova О.І. DCFR як принципи та цінності європейського приватного права. Часопис цивілістики. 2022. Випуск 45. С. 5-11.
10. Цивільне законодавство України (основні категорії, принципи та концепти) : монографія/ авт. кол. ; за заг.ред. Є. О. Харитонova. Одеса : Фенікс, 2012. 344 с.
11. Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law. Draft Common Frame of reference (DCFR). Full Edition. Prepared by the Study Group on a European Civil Code and the Research Group on EC Private Law (Acquis Group) / ed. by Christian von Bar and Eric Clive. Vol. I–VI. Munich, 2009.

Семінарське заняття № 4 (2 год.).

Тема 7. Загальнотеоретичні підходи щодо методології науки приватного права відповідно до інститутів приватного права.

Питання для обговорення:

1. Загальні положення про поняття, елементи та структуру методології науки приватного права.
2. Методологія дослідження речових та зобов'язальних правовідносин.
3. Методологія дослідження права інтелектуальної власності.
4. Методологія дослідження корпоративних правовідносин.
5. Методологія дослідження спадкових правовідносин.

Питання та завдання для контролю та самоконтролю:

1. Визначте основні елементи та структуру методології науки приватного права.
2. Проаналізуйте основні тенденції вчення про методологію спадкового права.
3. Проаналізуйте принципи договірного регулювання цивільних правовідносин.
4. Проаналізуйте основні тенденції вчення про методологію корпоративного права.

Рекомендована література:

1. Аномалії в цивільному праві України: Навч.-практ. посібник/Відп. ред. Р.А. Майданик. Київ: Юстиніан, 2007.
2. Харитонов Є. О., Харитонova О. І. Приватне право як концепт. Том III. Концепт приватного права і рекодифікації цивільного законодавства в Україні: рефлексії фронтиру : монографія. Одеса : Фенікс, 2019. 752 с.
3. Борисова В. І. Принципи цивільного права. Право України. 2017. № 7. С. 67-75.
4. Кельман М. Методологія сучасного правознавства : становлення та основні напрямки розвитку. Психологія і суспільство. 2015. №. 4. С. 33-46.
5. Цивільне законодавство України (основні категорії, принципи та концепти) : монографія/ авт. кол. ; за заг.ред. Є. О. Харитонova. Одеса : Фенікс, 2012. 344 с.
6. Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law. Draft

- Common Frame of reference (DCFR). Full Edition. Prepared by the Study Group on a European Civil Code and the Research Group on EC Private Law (Acquis Group) / ed. by Christian von Bar and Eric Clive. Vol. I–VI. Munich, 2009.
7. Клименко О.М. Попередній договір у цивільних відносинах: теорія і практика: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. К., 2010. 18 с
 8. Кузьмич О.Я. Договори на користь третіх осіб у цивільному праві України: монографія. Івано-Франківськ, 2014. с. 296.
 9. Договір як універсальна правова конструкція: монографія. А.П. Гетьман, В.І. Борисова, О.П. Євсєєв та ін.; за ред. А.П. Гетьмана, В.І. Борисової. – Х.: Право, 2012. 432 с.
 10. Бервено С.М. Проблеми договірної права України: Монографія. - К.: Юрінком Інтер, 2006.
 11. Договір як універсальна форма правового регулювання: монографія / за заг. ред. проф. В.А. Васильєвої. – Івано-Франківськ, 2016. – 399 с.
 12. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2-х т. – 5-те вид., переробл. і допов. / за ред. О.В.Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – Т. II. – 1120 с.
 13. Майданик Р. А. Вчення про методологію приватного (цивільного) права України. Загальні положення. Право України. 2019. С. 58-71.
 14. Цивільне право (загальна частина). Курс лекцій за заг. ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків, Екус. 2021. 448 с.
 15. Крат В. І. FESTINA LENTE: збірка вибраних статей, публікацій, виступів. Харків, Екус. 2022. 1336 с.
 16. Добросовісність: доктрина & судова практика : збірка статей. за заг. ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків, Екус. 2021. 358 с.
 17. Харитонов Є.О., Харитонova О.І. DCFR як принципи та цінності європейського приватного права. Часопис цивілістики. 2022. Випуск 45. С. 5-11.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Види самостійної роботи входять уже в структуру навчальної дисципліни і передбачають дослідницькі елементи, зокрема, вихід на складання логічних схем, таблиць, виявлення прогалин та суперечностей у нормах чинного законодавства, самостійне ознайомлення з матеріалом окремих тем, підготовку рефератів, аналіз ситуаційних завдань тощо.

Під час проведення практичних занять можливості здійснення аспірантами самостійної роботи збільшуються за рахунок підготовки до проведення дискусій, моделювання практичних ситуацій, участі у конференціях, презентуванні результатів дослідницької роботи, проведення детального огляду монографічних досліджень з тематики дисципліни.

Вказані форми проведення самостійної роботи змушують аспірантів самостійно мислити, вміти застосовувати норми законодавства на практиці, враховуючи їх неоднозначність та суперечливість.

Підготовка та написання рефератів. Має за мету відобразити знання аспірантом категоріального апарату корпоративного права, основних підходів до розуміння корпоративного права. Використання даної форми самостійної роботи забезпечує формування в аспірантів самостійності мислення та логічності застосування наявного фактичного матеріалу. Під час оцінки результативності написання реферату слід враховувати наявність особистої позиції щодо розуміння винесеної для опрацювання тематики. Загальний обсяг реферату повинен становити 10-15 сторінок. Реферати повинен мати чітку та логічно побудовану структуру.

Орієнтовний перелік тем рефератів:

1. Теоретичні концепції щодо методології права.
2. Загальнотеоретична характеристика методології права.
3. Методологія досліджень корпоративного права.
4. Юридичний раціоналізм : Загальна характеристика.
5. Юриспруденція інтересів.
6. Доктринальні підходи до розуміння інтересу в приватному праві.
7. Історико-правові передумови формування методології права.
8. Тлумачення договору.
9. Тлумачення в праві.

Підготовка індивідуальних науково-дослідницьких завдань у вигляді есе. Вказана форма самостійної роботи аспірантів перш за все вимагає окреслення мети та завдань доповіді, визначення кола завдань, які мають нею охоплюватися. В результаті такої діяльності аспіранти набувають навиків добору допоміжної інформації, аналізу наукових публікацій, та формування власної позиції щодо вдосконалення окремих норм законодавства.

Методичні вказівки для підготовки індивідуальних завдань: Індивідуальна робота виконується українською мовою у вигляді друкованого або електронного документу (на електронну адресу викладача). Загальний обсяг не повинен бути меншим за 5 сторінок формату А4. Робота виконується у строки, що визначаються викладачем, але не пізніше строків зарахування відповідних змістових модулів навчальної дисципліни. Темі (завдання) індивідуальних робіт не можуть повторюватися у межах одного навчального курсу: два чи більше аспірантів не можуть виконувати одне й те саме індивідуальне завдання.

Структура індивідуальної роботи:

Титульний аркуш: зазначається вид, тема індивідуальної роботи, відомості про аспіранта.

Вступ: зазначається актуальність роботи, мета роботи та завдання, використані методи роботи (дослідження літератури, Інтернет, комп'ютерної правової бази, власні висновки, спостереження, робота зі зразками документів тощо);

Основна частина: виконується завдання індивідуальної роботи (з необхідним законодавчим обґрунтуванням, посиланнями на відповідні статті, пункти відповідних нормативних актів). Основна частина може підлягати структуруванню, обов'язково повинна містити елементи аналізу наукової літератури, періодики, чинного законодавства, судової практики тощо.

Висновки: наводяться основні результати проведеного аналізу;

Список використаних джерел: перелік використаного нормативного матеріалу, наукової літератури, сторінок Інтернет, матеріалів практики та інших джерел.

При посиланні на правові джерела належить повністю наводити їх реквізити відповідно до вимог щодо оформлення бібліографії.

На підставі проведеного дослідження наукової літератури і нормативно-правової бази, аспірантові належить запропонувати власне бачення розв'язання проблеми. Не будуть зараховані ті роботи, які не мають посилань на відповідний нормативний матеріал: кожне твердження у роботі має бути юридично підкріплене посиланням на відповідне джерело права. Застосування матеріалів практики, статистичних даних, ілюстрацій, графіків, схем, таблиць тощо буде впливати на підвищення оцінки роботи, але не є обов'язковим для індивідуальних робіт.

Індивідуальна робота – це має бути самостійна творча робота аспіранта: це мають бути його власний аналіз законодавства, ідеї, думки, висновки тощо. Аспірант повинен максимально проявити себе у такій роботі. Переписування думок інших авторів, копіювання чужих творів, або просто копіювання текстів нормативних актів призводять до не зарахування індивідуальної роботи. Зараховуються тільки роботи, які містять оригінальні ідеї, думки, висновки самого аспіранта, і при цьому – розв'язують певну наукову проблему.

Аспірант може обрати тему індивідуального завдання із переліку тем, запропонованих викладачем, а може обрати тему завдання спільно із викладачем. Тема індивідуального науково-дослідницького завдання може

безпосередньо чи опосередковано бути пов'язана із темою дисертаційного дослідження аспіранта.

Максимальна оцінка за кожне індивідуальне науково-дослідницьке завдання завдання – 10 балів. У разі допущення аспірантом помилок, неналежного опрацювання законодавства тощо, робота може бути або не зарахована, або здобути меншу кількість балів.

Приклади тем для науково-дослідницьких завдань:

1. Реалізація загальних принципів цивільного законодавства за інститутами цивільного права.
2. Спеціальні (інституційні) принципи цивільного права.
3. Функції та способи тлумачення права.
4. Європейська доктрина сучасного приватного права.
5. Право інтелектуальної власності та його розвиток в сучасних умовах.
6. Метод диспозитивності як основний метод приватного права.
7. Метод юридичної рівності та його значення.
8. Юридична техніка у системі методології приватного права.
9. Способи вирішення цивільно-правових спорів.
10. Система методів приватного права.

Оцінки за підготовлені реферати виставляються в межах семінарських занять.

Рецензія на наукові статті (обсяг рецензії становить 1-2 сторінки, тема статті для рецензування визначається спільно викладачем та здобувачем) – максимальна оцінка 5 балів. Наукові статті для рецензування обираються спільно викладачем та здобувачем на основі врахування наукових інтересів здобувача. Виконання такого виду роботи дає можливість оцінити здатність аспіранта до системного аналізу наукової літератури та здатність на його основі сформулювати концепцію наукової статті у стислому вигляді. Підготовлена рецензія повинна свідчити про здатність аспіранта до критичного мислення та до формування відповідних аргументів щодо сприйняття чи критики поданої у науковій статті концепції чи вирішення поставленої наукової проблеми.

Анотація монографічного дослідження (обсяг анотації становить 1-2 сторінки, обрання монографії здійснюється спільно викладачем та здобувачем) – максимальна оцінка 5 балів.

Приклади рекомендованих для опрацювання монографій:

Договір як універсальна форма правового регулювання: монографія / за заг. ред. проф. В.А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2016. 399 с.

Договір як універсальна правова конструкція : монографія / А.П. Гетьман, В.І. Борисова, О.П. Євсєєв та ін.; за ред. А.П. Гетьмана, В.І. Борисової. Х.: Право, 2012. 432 с.

6. Аналіз чинного законодавства на предмет наукової та прикладної проблематики (тематика визначається спільно викладачем та здобувачем)— 5 балів.

В основі аналізу знаходяться норми чинного законодавства та постанови Пленуму Вищого господарського суду та Пленуму Верховного суду. Окрім того, позиції, викладені у вказаних постановах можуть деталізуватися на прикладах рішень судів першої та апеляційної інстанцій. Обсяг такої роботи становить приблизно до 10 сторінок тексту авторського характеру.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Майданик Р.А. Розвиток приватного права України: монографія. К.: Алерта, 2016. 226 с.
2. Правова доктрина України : у 5 т. Т. 3. *Доктрина приватного права.* / Н.С. Кузнецова, Є.О. Харитонов, Р.А. Майданик; за заг. ред. Н.С. Кузнецової. Х.: Право, 2013. 760 с.
3. Голубєва Н.Ю. Зобов'язання у цивільному праві України: методологічні засади правового регулювання: дис. ... доктора юрид. наук.: 12.00.03. / Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2013. 456 с.
4. Погрібний С.О. Механізм та принципи регулювання договірних відносин у цивільному праві України: монографія. Київ: Прав. Єдність, 2009. 304 с.
5. Боднар Т.В. Виконання договірних зобов'язань у цивільному праві: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2005. 272 с.
6. Договір як універсальна форма правового регулювання: монографія / за заг. ред. проф. В.А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2016. 399 с.
7. Васильєва В.В. Договір як підстава виникнення цивільно-правового зобов'язання: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / НДППіП ім. акад. Ф.Г. Бурчака НАПрНУ. Київ, 2013. 216 с.
8. Пленюк М.Д. Юридичні факти як підстави виникнення цивільно-правових зобов'язань (теоретичні та практичні засади): дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.03. / НДППіП ім. акад. Ф.Г. Бурчака НАПрНУ. Київ, 2016. 426 с.
9. Майданик Р. А. Вчення про методологію приватного (цивільного) права України. Загальні положення. Право України. 2019. С. 58-71.
10. Цивільне право (загальна частина). Курс лекцій за заг. ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків, Екус. 2021. 448 с.
11. Крат В. І. FESTINA LENTE: збірка вибраних статей, публікацій, виступів. Харків, Екус. 2022. 1336 с.
12. Добросовісність: доктрина & судова практика : збірка статей. за заг. ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків, Екус. 2021. 358 с.
13. Харитонов Є.О., Харитонova О.І. DCFR як принципи та цінності європейського приватного права. Часопис цивілістики. 2022. Випуск 45. С. 5-11.